

Slovenski dom

Štev. 141

V Ljubljani, v ponedeljek, 23. junija 1941-XIX

Leto VI

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Nemčija, Italija, Finska, Romunija v vojni s Sovjetsko Rusijo

La Germania, l'Italia, la Finlandia e la Romania hanno dichiarato guerra alla Russia sovietica

V nedeljo zjutraj so nemške, finske in romunske vojne sile vdrle na rusko ozemlje. Prva nemška poročila zatrjujejo, da je bila ruska obmejna črta v celoti predrta

Berlin, 23. junija. Včeraj ob zori so oborožene sile Nemčije skupno s finskimi in romunskimi prestopile mejo Sovjetske zveze. Zgodovinsko odločitev je ob 5.30 objavil po radiu nemški propagandni minister dr. Goebbels, ki je tedaj prebral proglas nemškega državnega poglavarja in kanclerja.

Ob 3 zjutraj so romunske čete prestopile Prut.

Conducator general Antonescu je bil imenovan za vrhovnega poveljnika oboroženih sil.

Rim, 23. junija. Italijanska vlada je obvestila ruskega poslanika, da se Italija od 5.30 dne 22. junija smatra v vojnem stanju z Zvezo sovjetskih socialističnih republik.

*

Berlino, 23. junio. Stamane al-l'alba le forze armate del Reich insieme con quelle finlandesi e romene hanno varcato la frontiera dell'Unione Sovietica. L'annuncio della storica decisione è stato dato stamane alle ore 5.30 attraverso la radio dal Ministro della Propaganda del Reich dott. Goebbels che ha letto il proclama del Fuehrer al popolo tedesco.

Roma, 23. giugno. Il Governo italiano ha comunicato all'ambasciatore dei sovjeti che dalle ore 5.30 del giorno 22 giugno l'Italia si considera in stato di guerra con l'U. R. S. S.

Bucarest, 23. giugno. Alle ore tre di stamane le truppe romene hanno passato il Pruth.

Il Conducator generale Antonescu è stato nominato generalissimo.

Prva vojna poročila

Berlin, 23. junija. s. Novica, da se je fašistovska Italija postavila ob bok Nemčiji v velikanski bitki, ki naj ustvari drugi temelj za novi evropski red, to je reši naj evropsko celino od izrazitega sovražnika zahodne omike, ta novica je v nemškem narodu vzbudila živo zadoščenje, čigar tolmač je nemški tisk, ki s toplimi izrazi pozdravlja odločitev Rima.

Berlin, 23. junija. s. Včerajšnje prvo uradno vojno poročilo o poteku operacij proti Rusiji pravi:

Na rusko-nemški meji se od prvih današnjih jutranjih ur boji. Poskus sovražnikovega letalskega napada na vzhodno Prusijo se je izjalovil s hudimi izgubami za sovražnika. Nemški lovci so zbili številna rdeča letala.

Berlin, 23. junija. s. Kakor poročajo iz pristojnega vira, je nemška pehota včeraj ob 3.05 zjutraj brez kakršne koli priprave začela napad na mejo med vzhodno Prusijo in Rusijo. Nemška pehota je začela akcijo s težkim orožjem. Napad so podpirali oddelki pionirjev, katerim se je posrečilo rešiti glavne mostove za prehod.

Očividni popisujejo razvoj napada, ki je zadivjal hkratu na kopnem in na nebu malo pred zoro. Strahotni nemški vojni stroji se je spravi v gibanje z enim samim zamahom. Nemški oklepni avtomobili so v oddelkih prodirali proti nasprotniku.

Boljševiki so še ponoči delali ob svitu reflektorjev pri svojih postojankah. Nemški oddelki so nenadno napadli že davno pripravljene utrube ter zdrobili vso nasprotno črto. Edino na tistih točkah meje, ki je bila posebno močno utrjena, se je napad začel po topniški pripravi.

Helsinki, 23. junija. s. Finska državna poročevalska agencija javlja, da so v nedeljo zjutraj sovjetski bombniki preleteli razne predele finskega

ozemlja ter metali na različnih točkah bombe, ki pa niso povzročile znatne škode.

Bukarešta, 23. junija. s. Snoči je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo št. 1:

Glavni stan na nemško-romunski fronti poroča: Boj proti sovjetskim silam se je začel 22. junija ob zori, in sicer na črti od bukovinskih gor pa do morja. Prihodnja poročila bodo objavljena po potrebi, v kolikor bo dopuščala vojaška tajnost.

Posebna izdaja romunskega uradnega lista je včeraj prinesla razglas o splošni mobilizaciji vse romunske vojske na kopnem, v zraku in na morju. Mobilizacija se je začela ob 24. uri v noči od 21. na 22. junij. Odlok o mobilizaciji določa, da so vpoklicani pod orožje samo tisti, ki so dobili ali bodo dobili osebni poziv.

Prime notizie dal fronte

Berlino 23. giugno. La notizia che l'Italia Fascista si è schierata a fianco della Germania nella gigantesca battaglia destinata a creare un'altra basilare premessa del nuovo ordine europeo — e cioè a liberare il continente dal nemico dichiarato della civiltà occidentale — è stata appresa dal popolo tedesco con vivissima soddisfazione di cui si rende interprete la stampa che saluta con calorose espressioni la decisione di Roma.

Un grande successo dei sottomarini nell'Atlantico

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

A Malta nella notte sul 22 nostre unità aeree hanno bombardato l'arsenale di Burmala. Nell'Africa Settentrionale l'aviazione dell'Asse ha attaccato depositi, batterie e fortificazioni della piazza di Tobruk, ed ha colpito in zona Bug-Bug mezzi meccanizzati e concentramenti di truppe britanniche.

Nell'Africa Orientale le nostre truppe del Galla e Sidama hanno sgomberato la città di Gimma, dichiarata aperta per evitare danni alle popolazioni, ed hanno occupato posizioni più ad occidente. Il piccolo presidio italiano, lasciato a

Berlino 23. giugno. Il comando supremo delle forze armate tedesche comunica:

Sul confine russo-sovietico, dalle prime ore del mattino di oggi, sono in corso combattimenti. Un tentativo del nemico di incursione aerea sulla Prussia orientale, è stato sventato con gravi perdite da parte del nemico. Cacciatori tedeschi hanno abbattuto numerosi apparecchi rossi.

Berlino 23. giugno. Come si apprende da fonte competente alle 3.05 di ieri mattina senza alcuna preparazione di artiglieria si è iniziato l'attacco della fanteria tedesca ai confini della Prussia orientale. La fanteria tedesca ha iniziato l'azione con le armi pesanti. L'attacco era appoggiato dalle truppe di pionieri che riuscirono a salvare i principali ponti di transito. Un testimone oculare ha descritto lo svolgimento dell'attacco sferrato simultaneamente dalla terra e dal cielo poco prima dell'alba. Il formidabile meccanismo bellico tedesco si è messo in moto in un solo colpo. Le auto blindate tedesche avanzavano a squadre verso il nemico. Nella notte i bolscevichi avevano lavorato ancora febbrilmente alle loro posizioni di confine sotto la luce dei proiettori. Le truppe tedesche hanno attaccato di sorpresa le fortificazioni da lungo predisposte, sfondando tutta la linea nemica. Soltanto nei punti della frontiera munita di for-

tificazioni particolarmente forti, vi era stata una preparazione di artiglieria.

Helsinki 23. giugno. L'agenzia statale di informazioni comunica che nella mattinata di domenica apparecchi da bombardamento sovietici hanno sorvolato varie zone del territorio finlandese gettando bombe in diversi punti che non hanno prodotto danni degni di rilievo.

Bucarest 23. giugno. Ieri sera è stato pubblicato il seguente comunicato No. 1:

Il Quartier Generale del comando del fronte germanico-romeno comunica:

Il combattimento contro le forze sovietiche è stato iniziato dai menti della Bucovina fino al mare all'alba del 22 giugno.

I futuri comunicati saranno pubblicati a seconda delle necessità e conservando il segreto delle operazioni.

Il Ministro Pavolini a Berlino

Berlino 23. Anche oggi il ministro della cultura popolare Alessandro Pavolini ha avuto colloqui con eminenti personalità del Reich. In mattinata il ministro è intervenuto al rapporto settimanale che l'ambasciatore Dino Alfieri tiene ai corrispondenti della stampa fascista. Successivamente l'Ecc. Pavolini ha fatto visita all'istituto fascista di cultura.

Minister Pavolini v Berlinu

Berlin, 23. junija. s. Tudi včeraj je Minister za ljudsko kulturo Aleksander Pavolini imel posvet z vodilnimi nemškimi osebnostmi. Zjutraj je minister prisostvoval tedenskemu poročilu, ki ga je poslanik Alfieri imel za dopisnike fašistovskega tiska. Potem je Eksc. Pavolini obiskal fašistovski kulturni zavod.

Maršal De Bono v Zadru

Zader, 23. junija. s. Maršal Italije Emilij de Bono je včerajšnji dan prebil med četami v Zadru. Čete so z različnimi prireditvami dale ponosen dokaz o svoji vojaški, telesni in duhovni sposobnosti.

Il Maresciallo De Bono a Zara

Zara 23. Il Maresciallo d'Italia Emilio De Bono ha trascorso la giornata di ieri fra le truppe di Zara che in varie manifestazioni hanno offerto una prova superba della loro efficienza militare fisica e spirituale.

Prevzem oblasti v Atenah

Atene, 23. junija. s. V kratkem bo nemško vrhovno poveljstvo izročilo oblast nad Atenami italijanskemu poveljstvu. Na Akropoli bo izobešana italijanska zastava. Prve italijanske čete, ki jih sestavljajo grenadirji in bersaglieri, so bile ugodno sprejete. Živo in človekoljubno zanimanje italijanskih oblasti za grško prebivalstvo, ki se je pokazalo po prvih Ducejevih ukrepih za zagotovitev prehrane, so sprejeli vsi Grki z velikim priznanjem, kakor ga zasluži dejanje, ki priče o velikem civilizacijskem izročilu Italije. Hkratu vzbuja tako dejanje v Grkih tudi prepričanje, da se bodo izboljšali splošni življenjski pogoji za grško ljudstvo.

Turčija — nevtralna v vojni z Rusijo

Ankara, 23. junija. Agencija Anatolia poroča uradno: »V sedanjem položaju, ko je nastala vojna med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, se je turška republika odločila za nevtralnost.«

Izpraznitev Damaska

Vichy, 23. junija. s. Uradno poročajo, da so francoske čete iz političnih in vojaških razlogov izpraznile Damask, prestolnico Sirije.

Japonska pred važnimi odločitvami

Tokio, 23. junija. s. Za danes je sklicana važna seja vlade in zastopnikov vrhovnega poveljstva japonske vojske. Zunanji minister Macuoka je včeraj sprejel nemškega poslanika, predsednik vlade pa je imel več posvetov s cesarjem in vodilnimi osebnostmi države.

Vsi zagrebški listi pod velikimi naslovi priobčujejo vest o vstopu držav Osi v vojno proti Sovjetski Rusiji. »Hrvatski glas« piše med drugim, da je Rusija z boljševizmom eden največjih sovražnikov človeštva. Ne dvomimo, da ne bi države Osi strle sovjetskega reda, kakor so strle druge sovražne rede. Tako bo tudi vprašanje prehrane za Evropo končno rešeno, pravi omenjeni list.

Vojno poročilo štev. 382

Velik uspeh podmornic na Atlantskem morju

Uradno vojno poročilo št. 382 pravi:

Skupine letal so v noči na 22. junij bombardirale arsenal v Burmuli na Maltili.

V Severni Afriki je osno letalstvo napadlo skladišča, baterije in utrbe tobruške trdnjave ter je na področju Bugbuga bombardiralo motorizirane oddelke in zbirajoče se angleške čete.

V Vzhodni Afriki so se naše čete na področju Gala in Sidama umaknile iz Džime, ki je bila proglašena za svobodno mesto, da ne bi bilo prebivalstvo prizadeto, ter so se razvrstile na novih postojankah bolj proti zapadu. Majhna italijanska

posadka v Džimi je predala mesto Angležem. Izkazano so ji bile vojaške časti.

Na Atlantskem oceanu so naše podmornice v vzajemnih napadih, ki so jih izvedle v prvi polovici tega meseca proti velikemu sovražnemu konvoju, kakor je bilo omenjeno že v 370. vojnem poročilu dne 10. t. m., potopile 15 ladij s skupno 98.500 tonami. Torpedirale so en rušilec in sestrelile veliko dvomotorno letalo. Podmornicam so poveljevali naslednji častniki: korvetni kapetani Luigi Longanesi Cattani, Manlio Petrone in Giuseppe Roselli Lorenzini ter pomorska poročnika Mario Collina in Pasquale Terra.

Churchillov govor in obljube — nov dokaz tesnega sodelovanja med Sovjeti in Anglijo

Rim, 23. junija. s. Angleški ministrski predsednik je snoči imel govor po radiu. Govor docela potrjuje, da je med Sovjeti, Anglijo in Ameriko že dolgo bil tesen sporazum. Churchill je v imenu svojega kralja izjavil, da je Anglija v Rusijo in da ji bo skušala pomagati z vsemi možnimi sredstvi. To je po Churchillovem mnenju četrti razdobje vojne. Prvo razdobje je bil francoski zlom, drugo razdobje tisto, ko je angleško letalstvo s svojim delom nemškemu vrhovnemu poveljstvu vzelo misel za vdor v Anglijo, tretje razdobje se je začelo z ameriškim zakonom za pomoč Angliji. Churchill ni omenil nobenega angleškega poraza.

Omenil je, da bo angleška pomoč Rusiji tehnična in gospodarska. Če Italija in Nemčija mislita, da bosta z vojno proti boljševizmu ustvarili razdor v angleškem in ameriškem javnem mnenju, se motita, ker sedanja vojna ni socialna vojna, temveč vojna za uničenje narodnega socializma in fašizma.

Churchill je obljubil, da bo Anglija vsak dan in vsako noč bombardirala nemški narod ter mu prizadevala vedno večjo mero bolečin

in ruševin. Navdušeno je zatrdil, da je ruska nevarnost tudi angleška in ameriška nevarnost. Potem je Churchill silovito napadel Nemčijo, žalil njene poglavarje in dejal, da Anglija še ni zrela za vdajo, pa naj bodo dogodki taki ali taki. Dejaj je na koncu, da bo Anglija z vsemi svojimi gospodarskimi in tehničnimi silami podpirala Sovjetsko Rusijo, ker je sleherin nasprotnik Nemčije naravni zaveznik Velike Britanije.

Berlin, 23. junija. s. V nemških krogih so z velikim zanimanjem sprejeli sporočilo iz Londona, da je bil sklenjen načelni sporazum za takojšnje vojaško sodelovanje med Rusijo in Anglijo proti Nemčiji. To samo potrjuje Hitlerjeve besede, t. j., da so Sovjeti že dolgo igrali staro igro in dejansko sodelovali z Anglijo.

Atene, 23. junija. s. V Atenah je sovjetsko poslanstvo zapечатeno. Sovjetski poslanik Ivan Lazarev se je s svojim osebjem že pred štirimi dnevi podal preko Turčije v Rusijo.

La laboriosa giornata dell'Eccellenza Grazioli nei centri della Carniola inferiore

Le genti del Dolenjsko intorno all'Alto Commissario gli riaffermano la loro devozione e lealtà nei destini di Roma Imperiale

Le genti rurali della nuova provincia disseminate fra Sottraccia e Metlika hanno riaffermato ieri all'Alto Commissario Eccellenza Grazioli con semplici sentite manifestazioni la loro lealtà nei confronti dell'Italia Fascista.

Approfittando della giornata festiva, l'Eccellenza Grazioli ha infatti trascorso la mattinata e il pomeriggio fra loro per una presa di contatto coi nuovi cittadini italiani, che gli hanno con accenti commossi la loro devozione.

L'Ecc. Grazioli è partito alle otto. Lo accompagnavano il Console de Turris, il Questore Gr. Uff. Messina, i Maggiori dei Carabinieri Lombardi e Cavallero, il Capo dell'Ufficio Stampa Com. Tigoli, il Segretario particolare dott. Ruffini, il Presidente provinciale del Dopolavoro dott. Liberati.

Ovunque lungo i paesi e paesini del suggestivo itinerario si infittivano i tricolori, mentre le vie erano attraversate da striscioni inneggianti al Duce e alla vittoria.

Il messaggero del Duce in terra slovena è stato accolto a Sottraccia da tutta la popolazione e dalle Autorità del luogo, riversatesi lungo la via.

Accolto con reiterate grida di «vivo» e con omaggi floreali, dopo una breve sosta egli ha proseguito per Ribnica, dove le accoglienze non sono state meno calorose.

La ridente cittadina gli aveva mandato incontro le sue scolaresche al completo. L'Eccellenza Grazioli trascorrendo fra fitte ali di popolo, ha passato in rassegna un battaglione del 2° Reggimento Granatieri, che gli rendeva gli onori di rito, e si è recato in piazza, dove gli sono state presentate tutte le Autorità locali. Quindi attentamente seguito, ha parlato al popolo, confermando, che l'Italia darà prosperità e lavoro, rispetterà la religione, la lingua e i costumi del paese, secondo la promessa del Duce. Subito dopo ha visitato la chiesa e le sedi dei pubblici uffici. Ancora calorosamente salutato egli ha lasciato Ribnica per dirigersi verso Kočevje, industriosa cittadina, incorniciata fra una marea di selve. La popolazione si era tutta schierata ai lati dell'ampia strada principale per salutare l'Alto Gerarca. Con essa erano gli squadristi triestini, che gli hanno recato

il primo saluto, una rappresentanza di tedeschi in camicia bruna. Nel quadro polieromo gruppi pittoreschi di donne in costumi popolari immettevano colorazioni più vive.

Al comando del Presidio l'Eccellenza Grazioli è stato accolto dal Comandante dell'XI° Corpo d'Armata Ecc. Robotti, dal Colonnello Barbieri, Comandante del 2° Reggimento Granatieri, dal Colonnello Luridiana. Con loro assisteva ad una messa al campo insieme a tutto il Reggimento, che ha poi cantato l'inno sardo, l'inno all'Impero, «Giovinezza». Conclusa la messa, ha reso omaggio alla bandiera del 2° Reggimento, dove egli servì durante la guerra con grado di capitano.

Dopo aver assistito alla parata del Reggimento stesso, l'Eccellenza Grazioli ha ricevuto il Podestà dei comuni del Distretto, i maggiori del clero, le rappresentanze del gruppo etnico tedesco e quelle delle maestranze operaie.

A mezzogiorno ha fatto una sosta nella caserma del Reggimento granatieri, dove gli ha rivolto un commosso saluto il Colonnello Comandante del Reggimento, al quale l'Eccellenza Grazioli ha risposto con fiere parole.

L'ultima tappa della giornata egli l'ha compiuta nella cittadina di Metlika. Tutta la popolazione si era radunata in piazza con tutti i suoi piccoli inquadri, la banda municipale ed i vigili del fuoco. Stringendosi intorno ad un battaglione in armi del 23° Reggimento fanteria. Il Sindaco del luogo gli ha porto il benvenuto a nome della città ed gli ha saluto sul palco, ha parlato ringraziando e riconfermando i sentimenti di benevolenza, che animano l'Italia Fascista nei confronti della popolazione. Subito dopo ha assistito all'inaugurazione di due lapidi, una in lingua italiana ed una in slovena, che ricorda la fausta entrata delle nostre truppe in Metlika. Quindi ha assistito alla sfilata del magnifico battaglione e si è recato al Comando del Presidio, dove il Sindaco gli ha fatto omaggio di un artistico bronzo, raffigurante una vittoria alata, accompagnando l'omaggio con calde parole.

In chiesa, dove si è portato subito dopo, egli ha assistito ad un Te Deum e nel comune ha ricevuto cordialmente Autorità e popolo. Prima di lasciare Metlika, che lo ha ancora una volta calorosamente salutato, ha visitato il teatro e per Novo mesto è rientrato a Lubiana alle 19.

Dogodkov poln dan Ekse. Graziolija v dolenjskih središčih

Dolenjsko ljudstvo je Visokemu Komisarju ponovilo svojo zvestobo in vdanost v okviru rimskega Imperija

Ljubljana, 23. junija.

Kmečko prebivalstvo nove pokrajine med Sottraccia in Metlika je večeraj s preprostimi, a obutenimi manifestacijami ponovilo Visokemu Komisarju Ekse. Grazioliju svojo zvestobo v okviru Fašistske Italije.

Ekse. Grazioli je porabil praznični dan in je dopoldne in popoldne prebil med ljudstvom, da bi stopil v stik z novimi italijanskimi državljani, ki so mu z ganljivim poudarkom izkazali svojo vdanost.

Visoki Komisar Ekse. Grazioli je odšel iz Ljubljane ob osmih. Spremljali so ga konzul De Turris, kvestor gr. uff. Messina, karabinjerska majorja Lombardi in Cavallero, načelnik tiskovnega urada Comm. Tigoli, posebni tajnik dr. Ruffini, pokrajinski tajnik Dopolavora dr. Liberati.

Po vseh vaseh in vaseh preplepe poti so zapobile trbarnice, ceste pa so bile prepete z napisi v slavo Duceju in zmagi.

Ducejevega odposlanca v Sloveniji je v Sottraccia sprejelo vse ljudstvo in krajevne oblasti, razporejene ob cesti. Pozdravili so ga ponovni vzkliki »vivo« in podarjeno mu je bilo evetje. Po kratkem postanku je nadaljeval pot v Ribnico, kjer sprejem ni bil nič manj navdušen.

Prijazno mestece mu je poslalo nasproti vse svoje šolarje. Ekse. Grazioli je šel med gostimi množicami ljudstva k pregledu bataljona 2. grenadirskega polka, ki mu je izkazal službeno fasti, potem pa se je podal na trg, kjer so mu predstavili vse krajevne oblasti. Potem je med veliko pozornostjo spregovoril ljudstvu in zagotovil, da bo Italija dala blagostanje in delo, spoštovala vero, jezik in navade dežele, kakor je obljubil Duce.

Takoj nato je obiskal cerkev ter sedeže javnih uradov. Med novimi živahnimi pozdravi je zapustil Ribnico.

Nato je nadaljeval pot proti Kočevju, industrijskemu mestecu, skritem v morju gozdov. Vse prebivalstvo se je razporedilo ob strani glavne ceste, da pozdravi visokega dostojanstvenika. Med ljudstvom so bili tudi tržaški skvadristi, ki so mu izrekli prvi pozdrav ter zastopstvo Nemcev v rjavih srajcah. V pisano sliko so skupine žena v narodnih nošah vnašale žive barve.

Na krajevnem poveljstvu je Ekse. Graziolija sprejel poveljnik XIX. Armadnega zbora Ekse. Robotti, polkovnik Barbieri, poveljnik II. grenadirskega polka ter polkovnik Luridiana.

Z njim in z vsem polkom se je udeležil v taboro maše. Polk je potem zapel sardinsko himno, himno Imperija »Giovinezza«. Po maši se je poklonil zastavi II. polka, pri katerem je v svetovni vojni služil kot stotnik.

Po paradi tega polka je Ekse. Grazioli sprejel župane iz okraja, višjo duhovščino, zastopnike nemške narodnostne skupine ter zastopnike delavstva.

Opoldne se je ustavil v grenadirski vojašnici, kjer ga je navdušeno pozdravil poveljnik polka, Ekse. Grazioli pa mu je odgovoril s ponosnimi besedami.

Poslednje razdobje dneva je prebil v Metliki. Vse prebivalstvo se je zbralo na trgu z mladino, občinsko godbo in gasilci na čelu, v sredi pa je bil bataljon 23. pehotnega polka. Zupan je Viso-

kega Komisarja pozdravil v imenu mesta, nato je Ekse. Grazioli stopil na oder ter še enkrat podaril blagohotna čustva, ki navdihujejo fašistovsko Italijo z ozirom na slovensko prebivalstvo. Potem se je udeležil odkritja dveh spominskih plošč, postavljenih v spomin prihoda italijanskih čet v Metliko, ena plošča v italijanščini, ena v slovenščini. Nato se je udeležil mimohoda veličastnega bataljona in odšel na okrajno poveljstvo, kjer mu je župan poklonil umetniški kipec iz bron, predstavljajoč Zmago s krili. Pri tem je izrekel nekaj toplih besedi.

Nato je Ekse. Grazioli odšel v cerkev, kjer se je udeležil Te Deuma, na občini pa je prisrčno sprejel oblasti in zastopnike ljudstva. Pred odhodom iz Metlike, ki ga je še enkrat navdušeno pozdravila, je obiskal gledališče ter se čez Novo mesto vrnil v Ljubljano ob 19.

Hitlerjev razglas o nujnosti vojne z Rusijo

Sovjeti so izdali prijateljsko pogodbo z Nemčijo, z zbiranjem čet ogražali Nemce ter se pripravljali z Anglijo in Ameriko na skupen napad

Berlin, 23. junija. s. Nemški propagandni minister Dr. Götter je ob začetku sovražnosti med Nemčijo in Sovjeti prebral po radiu Hitlerjev razglas, ki v uvodu utemeljuje, kako je Anglija hotela z obkoljevanjem uničiti Nemčijo in kako je Nemčiji, Italiji ter Japonski odrekla pravico do bogastev sveta. Leta 1939. je Anglija preprečevala svet, da Nemčija ograža Litvo, Letonsko, Estonko, Finsko, Besarabijo in Ukrajino, zaradi česar so nekatere od teh držav sprejele angleška poročila ter stopile v obkoljevalno fronto proti Nemčiji. Zaradi tega je Hitler bil prisrčan podati slovesno izjavo, da bo spoštoval ruske koristi. Posledica pogodbe, ki jo je sklenil s sovjeti, je bila, da je moral nad pol milijona Nemcev zapustiti stare domačije, da jih ne bi boljševiski red docela uničil. Tisoči in tisoči teh Nemcev so izginili, a Hitler je molčal na vse to, ker je hotel doseči popolno pomirjenje z Rusijo. Toda sovjetski oblastniki so že ob nemškem pohodu na Poljsko zahtevali tudi Litvo, ki je Nemčiji ni nikdar mislila zase. To je bil samo začetek sovjetskih izsiljevanj. Po zlomu Poljske so Angliji poslali v Moskvo za poslanika Crippsa, ki naj bi odlašaje med Anglijo in Sovjeti razvil po angleški zamisli. Prve posledice tega so bile priprave za napad na Finsko in baltičske države, kar so Sovjeti utemeljevali z razlogom, da jih nekdo ograža. To bi mogla biti edino Nemčija. Hitler je tudi na vse to molčal.

Ko je spomlad Nemčija umaknila večino svojih čet z vzhodne meje, so Sovjeti začeli zbirati svoje oddelke v takem številu, da je to bilo treba smatrati za ogražanje Nemčije. To število se je vedno bolj množilo, tako da v avgustu 1940 koristi Nemčije niso dopuščale več, da bi bila država na vzhodni meji brez varstva. Namen sovjetskega zbiranja je bil vezati čimveč nemških sil, zlasti letalstva, da ne bi Nemčija mogla naglo in uspešno končati vojne na zahodu.

Ta namen je odgovarjal angleškim in sovjetskim tečajem, da bi se vojna podaljšala in Evropa omagala. Ruski napad na Romunijo je imel namen prinesiti Rusiji važno gospodarsko oporišče, s čimer naj bi bila prizadeta zlasti Nemčija. Ta vdor in pa angleško-grško zavezništvo sta spremenila tudi Balkan v bojišče.

Romunska vlada je poslala nujen klic na pomoč, toda proti nemškemu načelom je Hitler iz miroljubnosti svetoval, naj popusti in izroči Besarabijo Sovjetom. Pač pa sta Nemčija in Italija prevzeli poročila za ostalo ozemlje. Da bi se končno rešila vsa vprašanja glede vzhodne meje, je bil povabljen v Berlin sovjetski zunanji minister Molotov, ki je pri tej priliki zahteval odgovora na vprašanje, ali bi Nemčija svoje poročilo do Romunije izpolnila tudi proti Sovjetski Rusiji, ali bi

Gospodarski pomen vojne proti Sovjetski Rusiji

Rim, 23. junija. s. V tukajšnjih gospodarskih krogih poudarjajo velik pomen in daljnosežne pretrese, ki jih utesne imeti nagel nemški pohod v Ukrajino. Ukrajina predstavlja s poljedelskega in industrijskega stališča gospodarsko srce Sovjetske Zveze. Ukrajina sama prideluje 33% ruskega žita ter 23% sladkorja iz pese. Iz Ukrajine dobivajo Sovjeti 50% svojega premoga ter 63% železne rude. V Ukrajini izdelujejo 43% ruskega jekla, 48% litega železa, 42% aluminija ter 55% mangana. Iz teh števil je razvidno, kako odločilnega pomena za usodo Sovjetske Zveze bi bilo, če bi nadzorstvo in izkoriščanje tega bogastva prešlo v nemške roke.

Navodila za porabo živilskih nakaznic

Po nalogu Prehranjevalnega zavoda Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino so bile v soboto 21. junija t. l. uvedene živilske nakaznice za moko, kruh, riž in testenine.

Za nabavo in rabo živilskih nakaznic daje mestni preskrbovalni urad sledeča navodila:

1. Vsak državljan, ki stalno prebiva v ljubljanski občini, dobi živilsko nakaznico, ki daje pravico do mesečne nabave 6 kg krušne moke ali 7,50 kg kruha, 1 kg testenin in 1 kg riža pri svojem trgovalcu na podlagi dosedanjega popisa in prijavi.

Kdor še ni prijavljen, oziroma iz katerega koli vzroka ni prejel živilske nakaznice, naj jo dvigne v mestnem preskrbovalnem uradu, Mestni dom, II. nad., od 8 do 14 od 23. junija dalje.

Pridelovalci žita z družinami in njih posli ter oni, ki imajo zalogo moke pa bodo imeli pravico samo na 1 kg riža mesečno.

2. Vsi lastniki živilskih nakaznic morajo takoj po prejemu živilske nakaznice izročiti svojemu trgovalcu za mesec julij vse tri naročilne listke, ki so na desni strani karte označeni kot »listek za zapis«, in sicer za riž, testenine, moko ali kruh.

3. Trgovci morajo predložiti preskrbovalnemu uradu do 25. junija naročilne listke, ki so jih odrezali od živilskih nakaznic.

Vsak državljan se mora strogo in vestno držati gornjih navodil.

Vsaka zloraba bo strogo kaznovana.

V Ljubljani, dne 22. junija 1941.

Mestni preskrbovalni urad.

Disciplina della circolazione e degli esercizi pubblici

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, viste le ordinanze commissariati 29 aprile 1941-XIX, n. 13, e 15 maggio 1941-XIX, n. 25, ordina:

Art. 1. I limiti entro cui la circolazione è permessa nella provincia di Lubiana sono modificati come segue:

dalle ore 5 alle ore 0.30 nel comune di Lubiana,

Art. 2. L'orario di chiusura degli esercizi pubblici è prolungato alle ore 24 nel comune di Lubiana e alle ore 23 negli altri comuni.

Art. 3. L'articolo 1° e il primo comma dell'articolo 2° dell'ordinanza commissariata 15 maggio 1941-XIX, n. 25, sono abrogati.

Art. 4. La presente ordinanza entra in vigore il 23 giugno 1941-XIX.

Lubiana, 21 giugno 1941-XIX.

L'Alto Commissario: Emilio Grazioli.

Rim, 23. jun. s. Londonski radio je snoči dejal:

Nekateri Angleži bi si radi meli roke zaradi vojne med Oslo in Rusijo. Toda če pogledajo natančneje, bodo opazili, da položaj ni tako rožnat, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Angleži prepogosto pozabljajo, da ima Nemčija štirikrat toliko ladjedelnic kakor Anglija, v Rusiji pa lahko dobi premoga, železa, jekla, petroleja in mangana. Vojna z Rusijo bi utegnila spraviti Os v položaj, da bi lahko tekmovala z industrio Amerike in angleškega imperija. Nobena vojna ni bila bolj navezana na industrijo in na surovine, kakor sedanja. Zmaga nad Rusijo bi dala Osi možnost, da vrže vso svojo težo na Anglijo.

La Consulta provinciale convocata per mercoledì

Lubiana, 21 giugno.

L'Alto Commissario ha convocato la Consulta provinciale per il giorno mercoledì 25 alle 10.30.

Pokrajinski svet sklican za sredo

Visoki Komisar je sklical pokrajinski svet, ki se sestane v sredo 25. t. m. ob 10.30.

Podaljšanje policijske ure

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi komisariatskih naredb z dne 29. aprila 1941-XIX, št. 13, in z dne 15. maja 1941-XIX, št. 25, odreja:

Cl. 1. Cas, v katerem je dovoljen promet v Ljubljanski pokrajini, se spreminja takole:

od 5 do 0.30 v ljubljanski občini, od 5 do 23.30 v ostalih občinah.

Cl. 2. Policijska ura javnih obratov se podaljšuje do 24 v ljubljanski občini in do 23 v drugih občinah.

Cl. 3. Člen 1. in prvi odstavek 2. člena komisariatskega naredba z dne 15. maja 1941-XIX, št. 25, se s tem razveljavlja.

Cl. 4. Ta naredba stopi v veljavo z dnem 23. junija 1941-XIX.

Ljubljana, 21. junija 1941-XIX.

Visoki Komisar: Emilio Grazioli.

Tesseramento per il pane, pasta e riso

L'Alto Commissariato comunica:

Col 23 corrente entra in vigore il tesseramento per il pane oppure farina da pane, pasta e riso.

Le persone di passaggio potranno consumare soltanto pane anche se sprovvisti di carta annuaria e per un massimo di due giorni.

Successivamente verrà loro rilasciata la carta annuaria soltanto per il pane, qualora si tratta di persone di passaggio aventi dimora nel Regno. In caso diverso la tessera sarà rilasciata anche per la pasta e il riso.

Nessuno potrà consumare minestrina di pasta o riso, se non è provvisto della carta annuaria.

Le persone di passaggio che hanno la tessera per minestrina, rilasciata nelle altre provincie del Regno, potranno avvalersene per la consumazione negli esercizi pubblici.

Gli esercizi pubblici dovranno sempre ritagliare dalla carta annuaria il tagliando del pane, e della minestrina per ogni consumazione. A questo riguardo i tagliatori del pane sono suddivisi in due parti per poter servire a due pasti nella stessa giornata. Per il consumo della minestrina valgono tanto i tagliandi della pasta come del riso a seconda della disponibilità di cucina.

Sono valevoli soltanto i tagliandi dello stesso giorno in cui si consumano i pasti, oppure dei giorni successivi, non mai quelli di data anteriore e quindi scaduti di validità.

Opozorilo lastnikom vrednostnih papirjev

S kraljevo uredbo z dne 2. junija 1941-XIX, s katero je bila odredjena zamenjava dinarjev v lire, je bila naložena imetnikom vrednostnih papirjev, izdanih v kr. Jugoslaviji po državi ali z državnim jamstvom, po javnih ustanovah ter zemljiških, kmetijskih in kreditnih zavodih, dolžnost, da izročijo te papirje v poseben polog pri kakem denarnem zavodu njihovega zaupanja, in sicer na račun, ki je podrobno naveden v omenjeni naredbi.

Ta dolžnost zadeva tudi skrbnike tuje imovine, predvsem varuhe, očete, skrbnike itd., v kolikor bi se taki vrednostni papirji iz kakršnegakoli razloga nahajali v njihovih rokah.

Opozorjajo se na dolžnost te položbe, ki jo morajo izvršiti do vstetega 26. junija 1941. Umestno je, da o položitvi obvestijo tudi pristojno varstveno oziroma skrbstveno sodišče.

Procesija pri sv. Jožefu

Ljubljana, 23. junija.

Včeraj so imeli v okraju sv. Jožefa vsakoletno procesijo. Procesija je bila ob osmih zvečer in je šla po vseh najvažnejših ulicah tega mestnega predela. Ljudi je bilo dovolj ob obeh krajih ceste, kjer se je pomikala procesija. Prvo je šlo bendero, za njim pa moški in ženski člani raznih verskih družb in kongregacij. V procesnem sprevodu je igrala priložnostne skladbe rakovniška godba. Pred nebm je šlo več beleoblečenih dečkov in deklic, ki so imeli v rokah lepo cvetje in ga posipali pred nebm. Najsvetejše je nosil ljubljanski škof dr. Rožman v spremljavo številne duhovščine. Za Najsvetejšim so šli še številni verniki, ki so glasno molili. Ko se je procesija vrnila v cerkev sv. Jožefa, so bile še kratke molitve, potem pa so se ljudje razšli. Skoraj vsa okna ob cestah, kjer se je pomikala procesija, so bila lepo okrašena in na njih so gorele sveče. V procesiji je bilo tudi izredno veliko število usmiljenih sestra. Procesija je bila prav lepa.

Zadnji dan dinarjev na električni cestni železnici je danes, jutri, v torek, bomo pa za tramvajsko karto že morali imeti cetensime in lire. Opozorjamo torej, da je treba pripraviti drobšč, če se bomo hoteli voziti s tramvajem. Za dosedanja tramvajsko karto po 1.50 din moramo pripraviti 60 cetensimov. Vozovnica za 2 din bo odslaj veljala 80 cetensimov, tramvajska karta za 2.50 din velja natanko 1 lro, za 3 din 1.20 lro in tramvajsko vozovnico za 3.50 din bomo dobili za 1.40 lro. Prebivalstvo bo gotovo samo tako uvidelo, da se bo založilo z drobljem ter z menjanjem ne bo oviralo poslovanja in naglega prometa.

I prezzi massimi negli esercizi pubblici

Tutti gli esercizi pubblici (osterie, trattorie, ristoranti, alberghi, pasticcerie, Bar, caffè ecc.) devono osservare i prezzi massimi stabiliti dai listini in vigore al 15 marzo 1941-XIX.

Coloro che al 15 marzo 1941-XIX praticavano prezzi inferiori a quelli stabiliti dai suddetti listini dei prezzi massimi, devono attenersi a quei prezzi.

Tutti i prezzi vanno calcolati in lire al cambio 38.

Zamenjava dinarjev v lire se mirno nadaljuje

Ljubljana, 23. junija.

Zamenjava dinarjev v lire se pri vseh komisijskih mirno in brez hujših peripetij nadaljuje in gredo zamenjavni posli popolnoma in v redu naprej. Glavni naval lastnikov velikih bankovcev je minil, kajti prvi dnevi v preteklem tednu so bili najzanežnejši, da so bili izmenjani tisočaki v lire. V Ljubljano so prihitali stari ljudje, vključeni možje, priletne žene, ki že leta in leta niso videli Ljubljane, niti, ki že leta in leta niso videli Ljubljane.

Prišli so in se čudom čudili velikemu napredku Ljubljane. Dotok prebivalstva iz najrazličnejših krajev je bil v četrtek, petek in soboto velikanski. Stari možje, vključeni in ob palici, so jo primahali od daleč, da tu osebno zamenjajo dinarske tisočake v lire. Potrpežljivi so bili. Mnogi ljudje so se starčkov usmili in so prosili Kraljeve Karabinerje, da jim dovolijo prednost in da lahko preskočijo druge čakalce, ki so drugače nestrpno čakali, kako bodo zamenjali tisočake pred komisijo. Vse komisije so lepo in točno poslovala. Delo samo je zahtevalo prave strokovnjake in ljudi, izvežbane v menjavanju papirnatega denarja.

Boj za prvo mesto

Včerašnje nedeljo se je na zelenih poljih bil boj za pike, boj za to, kdo si bo osvojil pokal Slovenske nogometne zveze. Tekmovanje gre h koncu in včeraj je bila odigrana prva polovica finala. Vreme je bilo soparno in je bilo zato le malo ljudi na tekmi. Pa tudi za igralce je bilo soparno tako in tako, posebno na popoldanski tekmi med Ljubljano in Maršom. Kakor smo že v naprej pričakovali, so zmagali favoriti, posebno za popoldanska nasprotnika je bilo jasno, da bo zmagal Hermes. Pa si oglejmo malo včerašnje pare:

Hermes : Slavija 8:2 (2:2)

Tekma je bila na stadionu Hermesa. Že takoj spočetka je prevzel Hermes igranje v svoje roke. Napad je bil v napadu, se vrtil pred slavijaškimi vrati, gola pa nikakor ni hotelo biti. Smolo so imeli tudi v streljanju. Prvi gol je padel šele v 20. minuti prvega polčasa. Kmalu pa je sledilo nepričakovano izenačenje. Tudi drugi gol je dosegel najprej Hermes in spet so mladi Slavijaši izenačili. Napadi so valovili iz polja v polje in situacije so bile različne, igra pa živahna. To se more trdit vsaj za prvi polčas. Videlo se je pa že tedaj, da bodo Slavijaši podlegli obsežnosti igrišča. Saj tudi ni čudno, ko pa niso bili vajeni tako velikega igrišča. V drugem polčasu pa jih je kar zmanjkalo. Hermežani so igrali kakor so hoteli in to tudi izrazili v številkah. Osem krmadov so jih nasuli. To bo menda že dosti za drugo povratno tekmo, ki bo drugo nedeljo.

Cravattificio Giuntini,
Via Vitruvio 7, Milano
Specialista in cravate tinte unite e fantasie, ingualtibili, sportive, per bambini, istituti e divise, Scarpe e fazzoletti da collo per uomo e donna. Campionario gratuito assegno antiepo.

Izdelovalnica kravatt Giuntini
Via Vitruvio 7, Milano
Specialista za enotno in fantastično barvane kravate, se ne mečkajo, sportne, za otroke, zavode in uniforme. Sali in ovratne rute za dame in gospode. Vzorci proti predplačilu.

Collegio femminile di Nostra Signora di Sion

Trieste, Via Alice 1 — telefono 47-67

Giardino d'infanzia. Scuole elementari. Istituto Magistrale completo. Ginnasio parificato. Corsi di cultura, di lingue, di musica. Edificio moderno in magnifica posizione con vasto parco. In due ville annesse al Collegio, pensione per signore e signorine. Informazioni dettagliate presso la Direzione.

Otroški vrtec. Osnovni razredi. Pripravnica za učiteljice. Javna gimnazija. Tečaj za kulturo, jezike in glasbo. Moderno poslopje v lepi legi, obdano z obširnimi parkom. Poleg tega dve vili v parku, pension za gospojo in gospodične. Natančnejši podatki pri ravnateljstvu.

ACQUISTO: legno da ardere, motori elettrici, trasformatori, ussti, buono stato.
VENDO: cipolle, pesche, prugne, pere, mele.
SCRIVERE:
BOTTICELLI LIVIO, Corso Giovecca 47 Ferrara.

KUPUJEM: drva za kurjavo, električne motorje, transformatorje, rabljene, v dobrem stanju.
PRODAJAM: čebulo, breskve, slive, hruške, jabolka. **PISATI:**
BOTTICELLI LIVIO, Corso Giovecca 47 Ferrara.

BANDIERE MARCA WAY

impermeabilizzate - inattaccabili dalle tarme - senza stampa

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

ZASTAVE ZNAMKE WAY

nepremočljive - jih molji ne načno - brez vtiska

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

Naročajte
»Slovenski dom«

Nekaj slik iz gradbene delavnosti

Ljubljana, 23. junija.

Deloma zaradi lepega vremena, še bolj pa zaradi tega, ker je vsaj delno omogočen dovoz trboveljskega cementa, je postala gradbena delavnost bolj živahna. Mestna občina pospešeno izgotavlja svoje tržnice na obrežju Ljubljane. Sedaj ometavajo z malto zunanjo stran poslopj ob vodi. Čim bodo ta dela končana, bo potrebno samo še vstaviti okenske žipe, pa bodo nove tržnice popolnoma dovršene ter že tudi uporabne. Do popolnega vtiša pa bo prišlo poslopje šele tedaj, ko bodo odstranili začasni leseni plot na stavbišču ter popolnoma zravnali tla pred tržnicami, še bolj pa, ko bodo podrl stare mesarske lope.

Mestna planina polaga nove plinske cevi v Zvonarski ulici, ker so stare že povsem odslužile svojemu namenu, zato je tudi ulica razkopana po vsej dolžini. Delo je nekako že na polovico dovršeno.

Železniška uprava je dovršila že popolnoma novo moderno čuvajnico na prelazu na Dolenjski cesti. Sedaj samo še polagajo kanalizacijske cevi. Potrebno bi bilo, da bi ob tej priložnosti razširili železniški prelaz, ki sedaj kot ozko grlo stiska ves promet na razširjeni Dolenjski cesti, saj je sedaj Dolenjska cesta poleg Tržaške ceste najpomembnejša cesta v Ljubljanski pokrajini sploh.

Vegova ulica je že nasuta z debelim gramozom ter samo še čaka motornega valjarja ter katariziranja. Istotako so temeljito izprali z vodo ves šentjakovski trg, ga ponovno katarizirali ter posuli z drobnim gramoznim zdrobom, tako da je okolica cerkve zopet vsa prenovljena. Tudi na Mirju posipavajo ceste ter jih tlačijo z motornim valjarjem, da jih istotako prepojojo s katrozom. — Sploh posveča mestna občina cestam največjo skrb, da reši mesto neznoznega prahu.

Podiranje hiše na Kongresnem trgu ob uršulinskem samostanu ter tudi del samostana samega naglo napreduje. Da ne zaprasi preveč okolice, polivajo staro zidovje z vodo ter tako rušijo vlažno zidovje. Radovednim očem se je pa razkrila zanimiva gradbena iznajdljivost prejšnje dobe. Stara hiša, v kateri je bila prej šinkovčeva trgovina s čevlji, je dobesedno vzdignjena v uršulinsko poslopje. Starega strešnega stola ni bilo mogoče razdreti, ker je viden v novi uršulinski samostan, ki je bil zgrajen leta 1905, ter so morali tramove odzagnati proč, tako da jih je del še ostal v stranskem zidu samostana. Ker pa bodo tudi še podrl del samostana v širini dveh oken, bodo te ostanke pozneje odstranili iz zida.

H gradbeni delavnosti mesta Ljubljane, moramo pa tudi omeniti temeljito popravilo ljubljanskih vojašnic, katero vstopoma izvaja vojaška uprava v lastni režiji.

Novice s Hrvaške

Zagreb, 23. junija. S. S. 1. julijem stopi v veljavo nova denarna enota samostojne hrvaške države pod imenom »kuna«. Stare jugoslovanske dinarje bodo zamenjali po tečaju ena kuna za en jugoslovanski dinar.

Zagreb, 23. junija. s. Med Hrvatsko in Srbijo se je začel redni potniški promet po železnicah.

Zagreb, 23. junija. s. Podpisana je bila pogodba med Hrvatsko in Nemčijo, ki se nanaša na nemško manjšino na Hrvaškem. Po določilih pogodbe ima pripadnik nemške narodne manjšine pravico zavzemati tudi državne službe, obenem pa smejo javno izpovedovati svoje nacionalno socialistično prepričanje. »Novi list« razpravlja o tej pogodbi in pravi, da je to znak sodelovanja hrvaškega naroda z nemškim pri uvajanju novega evropskega reda. Pripadniki nemške manjšine so živel vedno v najboljših odnosih s pripadniki hrvaškega naroda, zato pa je bilo treba z ustanovitvijo samostojne hrvaške države tudi pravno urediti to vprašanje. To je bilo sedaj tudi storjeno. Po drugi strani pa bo imela hrvaška manjšina v Nemčiji pravico do popolnega kulturnega in narodnega razvoja. Nova pogodba je znak za trdno in trajno prijateljstvo, ki izraža tudi duha sodelovanja in razumevanja med hrvaškim in nemškim narodom, od česar bosta oba naroda imela velike koristi.

Zagreb, 23. junija. s. Časopisi objavljajo na prvih straneh poročila o podpisu pogodbe o manjšinah med Hrvatsko in Nemčijo. Na Hrvaškem je 42.000 Nemcev, ki so večinoma poljedelci. Časopisje poudarja posebno prijateljsko ozračje, v katerem so potekala pogajanja, kakor tudi podpis pogodbe same. Podpirajo jo prijateljske besede, ki sta jih izmenjala dr. Pavelić ter nemški poslanik v Zagrebu v imenu nemške nar. manjšine.

»Novi list« pa beleži zadoščenjem tudi priznanje nove hrvaške države od strani španske vlade in pravi, da je bilo vse hrvaško ljudstvo med špansko državljansko vojno enodušno za generala Franca.

Obenem naznanja časopisje, da se bo prihodnje dni začel železniški promet med Hrvatsko in Madžarsko. Do Osijeka se bodo tarife plačevale v dinarjih, od tam dalje pa v pengih.

Prihodnje dni bodo na Hrvaškem razdeljene tudi nakaznice za kruh. Vsaka oseba bo dobila dnevno po 200 gramov kruha, le da delavce bo količina precej večja.

Na tehničnem zavodu »Leonardo da Vinci« v Trstu so prejeli diplome za tehnike odnosno za geometre med drugimi tudi sledeči: Dežman Alfred, Jurišević Danilo in Podrekar Andrej.

Novice iz Države

Železniška nesreča pri Bologni. Direktni osební vlak, ki je odpeljal iz Bologne proti Trentu, je zavozil v postajo Sv. Jurij v Persiceto, toda pri tem je iztiril. Z lokomotivo vred je iztirilo tudi šest potniških vagonov. Nesreča je zahtevala dve smrtni žrtvi, deset oseb pa je bilo težje ranjenih. Nesreče je po vsej verjetnosti kriv strojevodja, ki je v postajo privozil z večjo brzino, kakor pa je dovoljena. Železniške oblasti vodijo preiskavo.

Najdaljši avtobus sveta so izdelali v Padovi. Te dni je vozil po ulicah Padove zelo velik avtobus, kakršnega ljudje še niso videli. Avtobus je bil dolg 18 m in pol in je imel prostora za 200 potnikov. Avtobus je izdelala neka padovska mehanika delavnica po naročilu uprave mesta Rima, kjer bodo avtobus porabili za izletniška potovanja. Avtobus ima moderno linijo in je opremljen z vsem udobjem, kakršno je potrebno za vozila, ki naj bi vozila izletnike na daljše izlete. Največje avtobuse so do sedaj imeli v Ameriki, toda ti so bili dolgi le 14 m. Avtobus ima dvanajst koles.

Sveti oče je sprejel v petek v avdienco več višjih cerkvenih knezov in kardinalov. Med drugimi je bil sprejet tudi dr. Josip Srebrnjak, škof na Krku. Dalje je sv. oče sprejel tudi princa Henrika Barberinija in princa Alojzija Lancelottija ter jima podelil odlikovanje Zlate rože.

45.169.524 prebivalcev je bilo konec maja v 98 provincah stare Italije. Maja meseca je bilo v Italiji sklenjenih 15.879 zakonov, rojstev je bilo 79.992, smrti pa 43.225.

Ustavljeno prodajanje italijanskih lir za ameriške dolarje. Zavod za zunanjo trgovino je z veljavnostjo od 17. t. m. prepovedal do nadaljnjega prodajanje italijanskih in turističnih lir za ameriške dolarje.

Smrtno kazen, katero je sodišče v Modeni izreklo nad morilecem Andrejem Germinianiem, je potrdilo kasacijsko sodišče v Rimu. Germiniani je skupaj z dvema pomagačema napadel uradnika in slugo Poljedelske banke v Reggio Emilia. Na oba je streljal zato, da bi mogel oropati banko. Sluga Prampolija je ubil, bančnega uradnika pa ne. Pred prvim sodiščem je bil morilec obsojen na smrt, ker se je za proti tej obsodbi pritožil, je o tem sklepalo tudi kasacijsko sodišče. To pa je smrtno obsodbo potrdilo.

Koledar

Danes, ponedeljek, 23. junija: Edeltruda.

Torek, 24. junija: Jan. Krstnik.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška 62; mr. Gartus, Moste-Zaloška 47.

Pianist Bojan Adamič bo imel kot letošnji absolvent Glasbene akademije iz šole profesorja Ant. Ravnika svoj samostojni zaključni koncert danes ob 19 v veliki filharmonični dvorani. Izvajal bo zanimiv spored, ki bo obsegal Dugan-Stančičevo »Toccato«, slovito Beethovno »Sonato, op. 57« (Appassionato), Chopinov »Nocturno« ter »Valse brillante«, Škerjancvih »Deset mladinskih skladb«, znano Lisztovo parafrazo na »Rigoletta«, končno pa še Lisztov »L. klavirski koncert v Es-duru«. Poslednjega bo spremljal orkester Glasbene akademije pod vodstvom absolventa Sama Hubada. Vstopnina je za občinstvo 15 din, za vojaške 8 din, za dijake pa 3 din. Sporedi so v predprodaji v Matični knjigarni. Na koncert enega naših najbolj nadarjenih mladih pianistov opozarjamo.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 19.30:

Ponedeljek, 23. junija: Zaprtro.
Torek, 24. junija: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igrajo slovenski mariborski igralci.
Sreda, 25. junija: Romeo in Julija. Izven. Cene od 14 din navzdol.

Četrtek, 26. junija: Trideset sekund ljubezni. Izven. Cene od 14 din navzdol.

OPERA

Začetek ob 19:

Ponedeljek, 23. junija ob 19.30: Recitacijski večer italijanske in slovenske lirike. Izven. Cene od 24 din navzdol.

Torek, 24. junija: Zaprtro.
Sreda, 25. junija: Don Kihot. Red Sreda.
Četrtek, 26. junija: Sevilski brivci. Red Četrtek.
Gostovanje tenorista Anatola Manoševega.

Nogometni turnir Most

Včeraj je bil odigran najavljene nogometni turnir SK Most na njihovem igrišču v Mostah. Na turnirju so sodelovali: moštvo italijanskih vojakov, SK Grafika in SK Svoboda in prireditelji.

V prvem paru so nastopili Italijani proti Grafiki. Tekma je ostala z 1:1 neodločena. Zrebel je hotel, da je Grafika izpadla iz nadaljnjega tekmovanja in vojaško moštvo naj bi igralo tekmo z zmagovalcem iz drugega srečanja. V drugi tekmi sta nastopila Svoboda in Moste. Po premočni igri so domači zapisali tekmo v svojo korist z rezultatom 6:1. Kot premaganca sta potem nastopila Svoboda in Grafika. Svoboda je po lepi igri premagala Grafiko z 2:0. Vojaško moštvo pa se je potem srečalo z Mostani. Tekma je bila prekinjena pri rezultatu 1:1. — Skoda, da turnir ni tako končan, kakor so prireditelji želeli in kakor so želeli številni gledalci.

Charlie Chan v San Franciscu

IX. Poglavlje

Zatočišče izginulih žensk

Cetrlikovo jutro je bilo sončno in vedro. Chan je skočil iz postelje k oknu, da bi opazoval odblesk sončnih žarkov v pristaniščnem zalivu. Sveže jutro mu je vilo novo vero in moč ter mu razgnalo vse dvome in skrbi, ki so ga trle. V nekaj dneh bo imel pred seboj morila sira Frederika, prav tako trdno in jasno, kakor vidi sedaj nebotičnik v pristanišču. Potem pa bo sledilo potovanje čez Tihl ocean, nato svetilnik na rtiču Macapoo, potem rtič Diamant, ki se koplje v morju palm, in končno njegov dragi Honolulu, ki se skriva v smaragdnom vencu grčev.

Mirno in brez naglice se je začel pripravljati, da bi začel spet nov mučen dan dela. Nato je odšel iz sobe. Barry Kirk, ki je bil svez in spočit, je čakal svojega gosta, med tem pa bral jutranje časopisje. Chan se je smehljaj pri misli, kako bo sedaj presenetil svojega ljubljivega gostitelja.

Čeprav je čul do polnoči, se od smolnjega odkritja ni več videl s Kirkom.

»Dober dan gospod Chan. Kako se imate?«

»Tako, da si boljše misliti ne morem. Pa vi? Videti ste takšen, da je skoro nemestno vprašati naprej.«

»Točno! Poln sem sile in pripravljen, da se vržem na nova odkritja. Povedati vam moram, da sem snoči telefoniral gospodični Morrow in ji sporočil vsebino najnovega razgovora z mojo materjo glede Eliane Andberry. Ona bo povabila gospo Andberry na razgovor, zraven pa vabi tudi vas. Upam, da bom tudi jaz navzoč. Če pa ne bom, pa ne bom po lastni krivdi.«

Vstopil je Parady, ponosen in dostojanstven kot običajno, in želel obema dobro jutro, nato pa postavil pred njiju čaši s pomarančnim sokom.

»Na vaše zdravje,« je rekel Kirk. »To je vino naših krajev — sok kalifornijskih pomaranč —, ki zdravi vse boleznin od nespečnosti do srčne napake... pravi reklama. Kako ste prebili včerašnji večer?«

»Mene mislite? Sprehajal sem se po kitajskem delu mesta.«

»Ste zasledovali Li-Guna? Je kaj no-

vega?«

»Nič posebnega,« je odgovoril Chan in se začel sam sebi smehljati, ko se je spomnil obiska pri Henriku Liju. »Spomnil sem najnovega kitajskega skavta, ki je bil željan sicer neko dobro delo, meni pa je navzlic svojemu najboljšemu namenu vse pokvaril.«

Povedal je, kaj se mu je pripetilo in oba sta se na vsa usta zakrohotala.

»Sreče pa nimate,« je smeje dejal Kirk. »Ali ste vsaj izvedeli tisto, kar ste hoteli?«

»Nisem. Toda zato se mi je pozneje nasmehnila sreča.«

Pojavil se je Parady, ki je prinesel zajtrk. Chan ga je pozorno pogledal. Ko je sluga odšel, je nadaljeval:

»Snoči sem v salonu nekaj čudnega odkril.«

»In sicer?«

»Ali dobro poznate svojega slugo?«

Kirk se je zdrnil:

»Paradyja? Moj Bog! Pa vendar ne mislite reči...«

»Ali je imel kaka posebna priporočila, ko ste ga vzeli v službo?«

»Celo sam angleški kralj ne bi mogel imeti boljših. Prišel je s kopo pohval od raznih knezov in grofov, saj jih tudi zasluži. To je najboljši strežnik, kar si

jih sploh misliti morete.«

»Skoda!«

»Skoda? Kaj menite?«

»Skoda, da ima najboljši služabnik na svetu to napako, da odpira pisma nad vodno paro.«

Za hip je obmolnil, ker se je pojavil Parady in prinesel ocvrta jajca. Ko je spet odšel, se je Kirk nagnil proti Chanu in ga s pritrjenim glasom vprašal:

»Ali je Parady odprl pismo od Scotland Yarda? Kako to veste?«

Chan mu je na kratko povedal, kako je ugotovil istovetnost palčnega odtiska na pismu Scotland Yarda in na dopisnici, katero mu je bil izročil sluga. Barry Kirk se je namrdnil:

»Česa takšnega sem se lahko nadejal. Odklični služabniki so ponavadi zmerom zapleteni v afero z odpiranjem pisem in podobnega. Kaj naj storim z njim? Naj ga odpuštim?«

»Ne, nikakor,« je odvrnil Chan. »Za sedaj moramo molčati in ga samo pozorno opazovati. Sam namreč ne ve, da smo ga ujeli.«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»V redu,« je rekel Kirk. »Ostalo bo pri meni v službi vse dotlej, dokler ne pridete vi z okovi za zločince. Kakšna škoda, da mora človek tako spretno roko na ta način utegniti!«

»Morebiti pa ne bo prišlo do tega.«

»Upam,« je rekel Kirk.

Po zajtrku je Chan odšel v uredništvo lista »Globe« in se zanimal za zasebni naslov reporterja Rankena. Tam je zbudil častnikarja, ki je spal zaslužen spanje in ga poprosil, naj takoj odide v Kirkovo vilo. Uro pozneje se je navdušeni in nasmejani Ranken pojavil v vili.

»Vendar se niste mogli odreči te stvari,« je rekel in trdo stiskal Kirkovo roko. »Mirni in neomajni vzhodnjak se je vendar premislil, ko je prispel v pristanišče.«

»Sprico neprestanega druženja s tako vzhodnim svetom je postal celo mirni vzhodnjak nedosteden. Odložil sem svojo pot, da bi pomagal nadzorniku Planety, ki se tega strašnega veseli, le da noče povedati, kako mu je to milo.«

»Da, da, ravno snoči sem govoril z njim. Popolnoma je zmeden, pa tega noče priznati. Torej kaj je novega? Kdo je ubil sira Frederika Bruceja?«

»Ne bo tako lahko odkriti morilca. Zgrabil ga bomo šele potem, ko bomo zadošili daleč prodrli v preteklost. Trenutno bi mi lahko pomagali rešiti neko vprašanje. Glejte, zakaj sem si dovolil vznemirjati vas.«

Dalje.

Nikotin – največji sovražnik našega zdravja

Če bi denar, ki ga zakadimo, porabili v koristnejše namene, bi nikomur ne bilo treba stradati in vsi bi bili lahko lepo oblečeni

Nikotin je strup v pravem pomenu besede. Nikotizem – uživanje nikotina – pa je strast tudi v pravem pomenu besede. Sicer to vsakdo ve, vendar na splošno je ni znano, kako učinkovit strup je nikotin. Mnogo ljudi, ki so vsebuje ena sama cigareta, je močna dovoli, da uniči vsakega človeka. Treba je samo, da iz cigarete, namesto da bi jo pokadili, skuhamo čaj. Pri kajenju se večina nikotina ali uniči z izgorjenjem ali se zadrži še v čiku, tako da ga telo posrka prav neznamen odstop. S cigaretinim čajem pa dobimo skoraj ves nikotin, kolikor ga vsebuje ena sama cigareta: ta množina pa je smrtna tudi za še takega korenjaka.

Kakšne motnje povzroča nikotin

v človeškem telesu? Poljudno bi to povedali tako, da nikotin kvari delo možganov, in delo onih živcev, ki vodijo delovanje srca in ožilja, dihanja in prebave ter izločevanja. Že samo iz poznanja teh dejstev si vsako lahko predstavlja kakšne morejo biti posledice nikotizma.

Kdor pokadi cigareto, lahko sam ugotovi, da se je pomnožilo število srčnih utripov. Pa ne le to. Če je bil pred kajenjem lačen, ga je po nekaj dimih minila vsaka želja po jedi.

Nikotin v malih količinah učinkuje po sledeči poti: Avtonomno živčevje se prekomerno razburi, mala nadobistna žleza pomnoži svoje delo, v kri vrže večje množine svojega produkta – adrenalina. Tudi se malo zaustavimo. Adrealin spada med one snovi človeškega telesa, ki jim pravimo hormoni. Takih od silne važnih snovi je v telesu še mnogo. Dosti jih še ni poznanih.

Zvišana množina adrenalina v krvi povzroči

dovoz sladkorja iz skladišč v jetrih

Občutek sitosti ali lakote dobivamo razen iz praznega ali polnega želodca tudi iz krvi, ki je nasičena s sladkorjem ali pa je revna na sladkorju. Po dobrem kosilu so ravno sladkorji prvi, ki se pojavijo v krvi. Organizem ta sladkor direktno uporablja pri pogonu svojega stroja, odvisen sladkor pa shrani v skladišča za sladkor – v jetrih. Tudi za skladiščenje sladkorja je potreben nek hormon; temu hormonu smo iz posebnih razlogov nadeli imek »inzulin«, dobro znano zdravilo vsem, ki trpijo na sladkorni bolezen. Pomanjkanje inzulina povzroča, da se sladkor kopiči v krvi, bolnik se začne tresti, postane šibek kot po hudem delu, obenem pa ga obide taka lakota, da bi muhe jedel. Injekcija sladkorja ali močno sladke čaj v trebuhu odpravijo vse težave.

Nikotin in inzulin sta si v človeškem telesu prava nasprotnika

vsaj kar se tiče gospodinjstva s sladkorji. Eden te nasiti, drugi te ogladi. Razlika pa je ta: prvi je strup, ki moti življenjski proces, drugi pa je hormon, to se pravi snov, brez katere ni življenja. Mavetovni vojni je avstrijska vojaška uprava skrbela za dve snovi: za tobak in za alkohol. S tobakom je preganjala lakoto, z rumom pa je preganjala črne misli in slabo voljo nad tako prehrano.

Gospe in gospodične se zatekajo v borbi za vitko linijo k avstrijskim vojaškim metodam. Pri tem ostane marsikatera razočarana, ker se vara z mislijo, da sme obilno jesti, če le kadi in ne ve, da nikotin sam na sebi ne hujša, le lakoto pomaga prenašati. Slastno jesti, obenem pa ob-

držati vitko linijo, je le malokateri ustojeno.

Toda na pravo strupenost sedaj šele pridemo. Organ, na katerem se nikotin ves izdijva, je srce in arterialna polovica ožilja.

Nikotin krči žile

Ena glavnih strupenih lastnosti nikotina je, da skrčuje oziroma boljše rečeno, da zožuje žile. Seveda ne more zožiti velikih arterij; to se mu posreči šele tik pred najtanjšimi žilicami. Žile se skrčijo, srce mora vbrizgavati kri proti večjemu uporu. V mladosti je tako prekomerno zoženost ožilja, kadar pa se kajenje ponavlja skozi desetletja, kadar pritisnejo leta, nastopi stanje stalno povišanega pritiska; tako stanje pa je huda bolezen, ki danes še vedno in v kratkem času pripelje do smrti. Srce obnemore zaradi pretežkega dela.

Tudi srčne žile dobe krče zaradi uživanja nikotina. Posledice teh krčev so še hujše kot one v žilah telesa. Bolezen, ki jo poznamo pod imenom »angina pectoris« je v vsakem primeru smrtna. Ljudje jo poznajo pod skupnim izrazom »srčna kap«. Kar nam napravi to bolezen najbolj strahotno, ni morda nenadna smrt, temveč nečloveška bolečina, ki je v zvezi s to smrtjo.

Ali ne bremo v zdravstvenih statistikah kako obupno naraščajo smrtni primeri povzročeni od bolnega srca in bolnega ožilja? Ali ni samo po sebi podano, da je nikotin vzrok temu umiranju. Večina onih, ki doživijo 90 let, ki tvorijo vrh drevesa življenja, so ženske. Vedno smo mislili, da so to le moški. Toda ti si pokvarijo srce z nikotinom in alkoholom v moški dobi, medtem ko žene prečujejo noči v nosečnosti, porodni postelji in ob zibelkah in si kljub tem naporom ohranijo zdravo srce, ki je glavni pogoj zdravja v starosti.

Ženskam in moškim v opomin

Ženski svet moramo opozoriti, da vzame kajenje svezost z obraza, kar je zopet vseh tistim, ki nočejo izgledati kot »landpomaranč«.

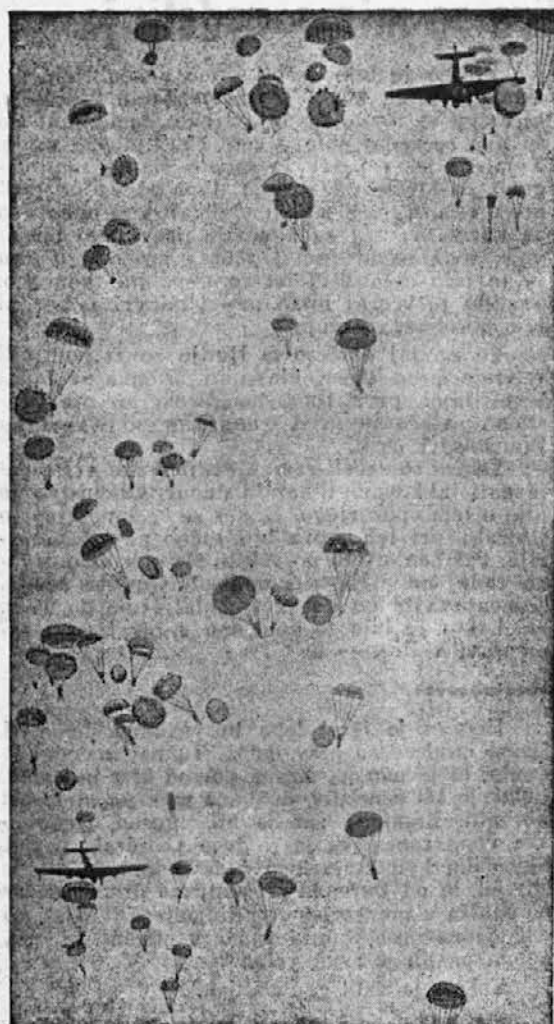
Posebej moški svet pa smo dolžni opozoriti na hudo opasnost. Rak pri moških je najpogostejši v želodcu, požiralniku in ne prav redek v grlu. Od vseh rakov bi nam bil nastanek teh rakov še najbolj razumljiv. Pri starih očencih je kaj pogost rak spodnje ustnice, in sicer točno na mestu, kjer držijo svojo pipo. Razni produkti izgoravanja dražijo na enem in istem mestu, posledica je rak. Zakaj ne bi bili upravičeni do suma, da je imenovanih rakovih tvorbo pri kadilcih kriv stalen dražljaj, ki ga povzroča tobakova žilindra.

Vrnili bi se še enkrat k početnim razmišljanjem strasti. Strast je bolezen duše. Ni naš namen držati moralne pridige kadilcem, vendar se nam zdi, da vse škode, ki jih povzroči nikotin na ožilju in srcu niso nič v primeri s škodo, ki jo trpi kadilec v uničevanju svoje osebnosti. Osebnost pa je volja bolj kot razum in čustvo. Kdor se podaja strasti, ta si uničuje voljo, kdor si sam uničuje voljo, ubija samega sebe počasi, toda gotovo. Strast je bolezen volje. Ljudje 20. stoletja so urili razum, na voljo so pa pozabili. Sedaj pa se jih naglje, duhovite slabice, ki v mislih ali v besedah napravijo velike revolucije, odstavijo diktatorje, toda eni sami cigareti se ne morejo odpovedati.

Prav nazadnje naj čitatelje opomnim na

gmotno stran

Bivša dravska banovina je zakadila letno 180 milijonov, rabila pa bi letno samo 10 milijonov, da

Lapioggia viva sulle retrovie nemiche. — Živ dez na sovražnikovo zaledje.

bi vsem jetičnim preskrbela posteljo ne v bolnišnici, temveč v sanatoriju.

Naenkrat se ti pokaže socialno vprašanje z druge strani. Saj predstavlja 180 milijonov za slovensko narodno gospodarstvo tako ogromno vsoto, da bi z njeno pomočjo lahko namah odpravili vse nedostatke v naši družbi. Nikomur ne bi bilo treba gladovati, vsi bi bili lepo oblečeni, najrevnejši bi stanovali v vilah s kopalicami in hladilniki, da o posteljah za vsakega sploh ne govorimo. Ceste bi zgradili široke in ravne kot v Ameriki in naše bolnišnice bi bili luksuzni sanatoriji. In vendar se tega pri nas nihče ne zaveda. pa ne samo to. Potrošnja tobačnih izdelkov žalibog skokoma raste. Lanski izkaz za mesto Ljubljano pokaže izdatek 39 milijonov, to je za 3 milijone več kot v letu 1939, medtem ko v isti Ljubljani prej nekaj let od nikoder nismo dobili par milijonov, da bi končali stisko na kirurškem oddelku.

Končno izdatki za nikotin niso edini, ki bi jih narod lahko ne le brez škode, temveč z veliko koristjo opustil. Omenjamo jih na prvem mestu zato, ker napravijo največ gmoletne škode, največ škode na zdravju in ker ne prinesejo niti ene koristi v zameno. Najvažnejši argument proti kajenju je za nas še ta, da v vsej ožji domovini ne pridelamo niti 1 kg tobaka in je torej teh 180 milijonov, ki jih vsako leto pokadimo, za nas čista zguba.

V 6 kg sena imaš za vse leto dovolj potrebnih vitaminov

Profesor Johnstone Wallace z vseučilišča v Cornellu se že nekaj let skrbno bavi z vprašanjem, koliko redilnih snovi imajo v sebi razne rastline, med njimi tudi čisto navadna trava, kakršna raste po travnikih. Prišel je do presenetljivih ugotovitev, na podlagi katerih bi morda morali pričakovati, da nam bodo opoldne pri kosilu prav v kratkem postregli tudi s čisto navadno travo. V sedanjih časih, ko si človek ne more privoščiti vsega po mili volji, ne bi bilo to napačno, seveda, če bi bila trava tudi res okusna ali vsaj užitna in bi tudi res kaj zalegla. Profesor Wallace je o svojih ugotovitvah dejal, »da so v navadni travi vsi vitamini, ki so za človekovo zdravje najpotrebnejši, razen vitamina D. V njej so tudi pravine, ki takšne vitamine vsebujejo«. Učenjak je ugotovil, da posušena trava, torej navadno seno, vsebuje 25 krat več vitamina A kot pa korenje, 22 krat več vitamina B-2 kot ločnika ter 14 krat več vitamina C kot pa paradižnik.

Šest kilogramov posušene trave — je končal svoj razlag profesor Wallace — vsebuje toliko vitaminov, da jih ima povprečen človek dovolj za leto dni.

Angleške ladijske izgube v maju

Rim, 21. junija. s. Uradna britanska agencija je sporočila neresnične številke o angleških izgubah, ker trdi, da je Anglija izgubila v maju 98 svojih, zaveznških in nevtralnih ladij ali pa ladij v njeni službi, kar da v celoti 461.328 ton. Če pa vpoštevamo izpričane in prekontrolirane številke o napadih sil Osi, pa dobimo, da je Anglija izgubila v maju za 861.460 ton svojega trgovskega brodoma.

»Kanepron« — nova japonska umetna volna

Kakor poroča agencija »La Corrispondenza« iz Rima, se je nekemu inženirju iz kemičnega laboratorija japonske industrijske družbe Kanegafuki, ki se bavi z izdelovanjem bombaža, posrečilo iznajti neke nove vrste umetno volno, ki so ji dali ime »kanepron«. Sestoji iz 80 odstotkov beljakovine in iz 20 odstotkov tako imenovanega fibrina umetnega vlakna. Izumitelj zatrjuje, da je volna »kanepron« dosti trpežnejša kot naravna volna, poleg tega pa ima tudi še druge odlične kakovosti, ki ji dajejo prednost pred naravno volno.

Koliko časa človek vzdrži brez vode

Če zaradi žeje izgubite 4 kg na svoji teži, še ni nevarno

Na vseučilišču v Michiganu je prof. dr. Frederic Kohler skušal ugotoviti, kako dolgo more človek vzdržati brez vode. Ugotovil je med drugim naslednje:

Zaradi žeje lahko izgubi človek največ do šest odstotkov na svoji teži. Nad to mejo se že začnejo pojavljati znaki oboletosti. Če tehta kdo recimo 70 kg, lahko brez nevarnosti za svoj organizem izgubi zaradi žeje 4 kg na svoji teži. To pa se zgodi tedaj, če trpi žejo dva do tri dni. Če pa trpi žejo dlje, začne njegov jezik postajati trd, koža se suši, oči pa se začno pogrezati v očesni votlini. V takšnem primeru že nastopi mučno umiranje od žeje.

Profesor Kohler pravi dalje, da normalen človek potrebuje na dan približno 2000 kubičnih centimetrov vode, to se pravi dva litra. S tem pa seveda ni rečeno, da moramo vsak dan poleg hrane izpiti še dva litra vode, kajti računati je treba tudi tisto vodo — in te ni malo —, ki je že v hrani sami.

Za filmsko igralko nisi nikdar prestara!

Zadnja filmska zvezda, ki je zasijala v Hollywoodu, je Adelina de Walt Reynolds. Odkril jo je neki iznajdljivi Kalifornijec. Stara je zdaj že nič manj kot 80 let. Leta pa se ji še toliko ne poznajo. Kmalu potem, ko so jo odkrili, je nastopila v filmu »Pridite in živite z menoj«.

Ni pa to edini tak primer v ameriškem filmu. Tudi Emma Calve je pri svojih 73 letih nastopala v filmu. Toda z njo je bilo nekoliko drugače. Bila je vsaj na glasu kot dobra pevka, medtem ko Reynoldsova tedaj, ko so jo vzeli k filmu, ni bila nič drugega kot mati štirih otrok. Rodili so se na kmetiji, kakor se je rodila tam tudi ona sama. Pred desetimi leti je prejela diplomu francoske učiteljice in je poučevala francosščino v nekem zavodu vse do tedaj, ko jo naredili za filmsko igralko. Že v prvem svojem filmu je doživela tolikšen uspeh, da so jo takoj najeli še za nek drug film.

Le cartucce dum-dum, delle quali si sono serviti gli Inglesi nella battaglia di Sollum, secondo hanno stabilito gli esperti tedeschi. — Dum-dum kroglice, ki so se jih po ugotovitvah nemških strokovnjakov posluževali zadnjič Angleži v bitki pri Sollumu.

Nelle trincee sul confine egiziano. — V strelskih jarkih na egiptovski meji.

Marsal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

Tako storim v nekaj dneh. Omenim Duceju, da bo junija 1933 odkrit v Chicagu spomenik Kristofu Kolumbu. Pristavim, da Chicago ni nikdar bil neposreden cilj velikih poletov in da bi srea Američanov občutno zadelo, če bi ta cilj dosegli pri tej priliki.

Potem mu omenim pristrčni sprejem leta 1922, dokaze o prijateljstvu, velike ljudske pojedine, katerih so se udeležili tisoči Italijanov. Mogočnost velikega industrijskega mesta je izklesana v mojem spominu. Če bi italijanski letalski oddelek prišel v mesto med poletnim delom mednarodne razstave, bi to vzbudilo največje navdušenje. Rad bi videl Chicago v cvetju in v toplini na bregovih njegovega velikega jezera z rumenkastimi jadrmi...

Računam, da bom s seboj povedel dvajset vodnih letal, toda lahko bi prišel na štiri in dvajset. Ponudim Duceju prikaz o naših pripravah. Ničesar nismo pozabili. Vedeli smo vnaprej ter s skrbno natančnostjo ukrenili vse, tudi glede najneznatnejših podrobnosti.

Duce odobri moj načrt brez najmanjše pripombe. Nekaj dni pozneje prvič naznanim polet Rim—Chicago—New York—Rim, in sicer v Koledarju vlade. Dan za začetek poleta je maj ali prva polovica junija.

Zdaj ni več dvomov. Po Ducejevem naznanilu ni polet več samo zamisel, je dejstvo, ki se začneja uresničevati.

Z novim letom pomnožim obiske v Orbetello. Duh tam je na višku. Atlantski piloti so mi pripravili ljubeče presenečenje že v noči med 6. in 7. januarjem, ko sem se mudil v svojem

majhnem osamljenem stolpu na tirenskem rtu Punta Ala, kjer sem imel navado prebiti vsako toliko kako uro v zbranosti in pokoju. Bila je obletnica noči v Bolami, ko so se pred dvema letoma dvignili naši stroji, štirinajst po številu, za polet od afriške do brazilske obale.

Za obletnico sem hotel imeti majhen in zaupen praznik na tem osamljenem koncu Maremme, med razburljivimi spomini na veliko dejanje in med domačimi sencami mladih junakov, ki so pri tem pustili življenje. Ako se je spustila noč na veliko prostranstvo voda pred mojim stolpom in na divje grmicevje, ki rase po hrbtu kratkih hribov, se je pa kar nenadno dvignil do ozkih okovanih oken v stolpu planinski spev, ki ga dobro poznam — spet o vojni, spet o Oceanu. Zajel je neznatno sobico z nizkimi svodi, napolnil vso nočno samoto.

To so letalci iz Orbetella, ki so hoteli priti do svojega večrajšnjega poglavarja, da bi mu izrekli voščila in da bi se z njim spominjali preteklosti. Molče so lezli navzgor po strmi obrežni stezi, prekoračili kratki polotok in zdaj so vsi okoli stolpa in pojejo svojo pesem, polno domotožja in moči.

Vrata se razklenijo in dragi tovariši so vsi okoli mene s Cagnom in Longom na čelu. Praznično preteče noč v majhen sobi v stolpu, ki le s težavo sprejme toliko gostov. Skoraj drug na drugem sede po kmečkih stoli, stolčkih in maremmanskih mizicah. Nihče ne šteje ur.

Osebe iz šole v Orbetello je popolnoma navajeno skupnosti. General Pellegrini in polkovnik Longo sta izvedla čudovito sožitveno delo v živahnem ter navdušenem okolju orličev. Plemenitost novega dejanja je prevzela vse in vsi so si na jasnem o ogromnih težavah, ki jih to dejanje predstavlja. Posadke so še bolj izurjene, kakor so bile za prejšnji polet.

Med najzanimivejšimi novostmi šole je tale: nekaj častnikov in strokovnjakov iz posadke prisostvuje izdelavi in sestavi stro-

jev, kakor ta izdelava poteka v tovarnah S.A.I. v Sestu Calender ter v tovarni Isotta Fraschini, kjer pripravljajo motorje. Po dolgih preskušnjah v letu in v delavnici so motor Asso-750 nadomestili z motorjem FIAT.

Tako se sleherni atlantski pilot neposredno udeležuje prave svojega stroja za let. Nadzoruje in deli odgovornost tehnikov, ki ga sestavljajo in si pridobiva oblast nad zapleteno mehaniko, katere sad sta vodno letalo in motor. To je šola, vrh tega pa neprimerljivo poročstvo za to, da ne bo niti en sam vijak jutri na nepravem mestu.

Atlantskim pilotom sta v pomoč in v vodstvo pri tehnični pripravi dva izredna moža, oba zaslužna častnika letalske inženirske službe, skromna prav tako kakor hrabra. To sta polkovnik Biondi in major Pezzani, ki sta zares neutrudljiva.

Vaje za polet napredujejo v enakem koraku. Zaradi uradnih poslov se ne morem vedno udeležati poskusnih letov v skupini, ki jih izvajajo v kar najbolj različnih svetlobnih in vremenskih pogojih, bodisi podnevi, bodisi ponoči, sredi megle ali pod štopotajočim dežjem ali kar na slepo za zavesami, ki jemljejo pilotu sleherni razgled na ven in mu dopuščajo samo uporabo merilnih priprav na krovu. Ni ga atlantskega pilota, ki bi ne bil neskončno krat preletel v vseh smereh tirenskega neba in ga s svojim poletom rezal v vseh višinah. Ni mogla biti popolnejša oblast nad markonografskimi, radiotelefonskimi in čudne in najbolj različne okoliščine. Posadka se je pripravljala, radiogoniometričnimi pripravami.

Let čez Atlantsko morje je bil preračunan na vse, najbolj da ga izvede s pravo znanstveno skusenostjo. Opustili smo sleherni izkustveno merilo iz prejšnjih časov.

(Nadaljevanje sledi.)